

Introductie, voorbereidend - en verwerkingslesmateriaal

Inspiratie

Groep 5-6

Introductie

Voorafgaand aan het museumbezoek werk je met de leerlingen aan het thema inspiratie. Begin met een filmpje van een kunstenaar die geen inspiratie meer heeft. De kunstenaar vraagt de kinderen om hulp, hoe kan zij weer inspiratie krijgen? Door het maken van opdrachten verzamelen leerlingen inspiratietips voor de kunstenaar zodat deze vol inspiratie weer aan het werk kan!

In dit bestand vind je een aantal ideeën en lessuggesties om de leerlingen te kunnen voorbereiden op het museumbezoek en het bezoek naderhand te verwerken.

- **Stap 1 introductie**

De klas gaat op zoek naar inspiratie. Hoe krijg je inspiratie en hoe verwerk je die tot een kunstwerk? Kijken is niet hetzelfde als zien. Plaatjes, afbeeldingen, kunstwerken en beelden vertellen meer dan je op het eerste gezicht zou zeggen. Wat wordt waargenomen, is een bron van inspiratie voor een creatief maakproces.

Start een gesprek met de kinderen over inspiratie. De centrale vraag: wat is inspiratie? Inspiratie is de basis voor kunst. En de inspiratiebronnen voor kunst zijn voor iedereen anders. Hoe komen kunstenaars aan inspiratie? En wat nou als je geen inspiratie meer hebt?

Bekijk na het gesprek over inspiratie het filmpje van een kunstenaar die geen inspiratie meer heeft. De kunstenaar vraagt de kinderen om hulp, hoe kan zij weer inspiratie krijgen?

Het filmpje 'Op zoek naar inspiratie' vind je via deze link: <https://youtu.be/lDiBrxYIugM>

Om dat te onderzoeken gaan jullie opzoek naar jouw eigen inspiratie en op onderzoek naar de inspiratie van kunstenaars in het Centraal Museum.

Voor het onderzoek in het Centraal Museum bereid je de kinderen voor met een kijkoefening [cirkeloefening] op school. Deze oefening komt terug in het museumbezoek.

De cirkeloefening [zorg voor een schriftje voor elke leerling, het blad met scheurlijnen vind je aan het einde van dit document]

Ik zie ik zie wat jij niet ziet..

Inspiratie is overal om je heen, maar dan moet je wel goed kijken. Zelfs een plek waar je elke dag bent (bijvoorbeeld de school) kan je inspireren, door opnieuw te kijken. We gaan kijken vanuit een cirkel, waarin we met alle zintuigen waarnemen.

Je kan hiervoor hulpmiddelen inzetten bijvoorbeeld; kijken door een verrekijker, via de camera van je mobiele telefoon, door gekleurd cellofaan, een loep, met een spiegeltje, een blinddoek, met oordoppen in, terwijl de kinderen iets eten of iets ruiken etc.

Nodig:

Inspiratiedagboek
Pen
Blaadje A4 met scheurlijnen

Doen:

Neem je inspiratiedagboek mee en een pen.
Pak het A4 en scheur het vel in op de stippellijnen.
Vouw het vel open. Je hebt nu een cirkel.
Deze cirkel is jouw plek.
Welke plek vind je inspirerend? Leg de cirkel hier neer en ga erin zitten.
Je doet de oefening alleen.
Eerst kijken, dan schrijven.

Kijkopdracht:

Wat zie je allemaal?
Zoek iets wat je nog nooit eerder hebt gezien.
Zoek iets waarvan je denkt dat jij de enige bent die het ziet.
Wat valt je op?
Welke kleuren zie je?
Welke vormen zie je?
Welke geluiden hoor je? Wat ruik je?
Wat voel je, is het koud of warm?

Je mag het in je inspiratieboekje schrijven.

Aanvulling: de saaiste plek

Doe de oefening nog een keer, kies nu een andere plek. Welke plek lijkt je het allersaaiste in de hele school?

Doe de oefening daar nog een keer.

Wat heb je ontdekt?
Kun je hier nog iets nieuws ontdekken?
Is hier inspiratie te vinden?

Schrijf het in je inspiratieboekje.

Presenteren

Ga met de hele klas de school door. Iedereen mag zijn plek laten zien en daar het meest inspirerende wat ze hebben gezien vertellen aan de rest van de klas.

Of laat de kinderen in de klas erover vertellen.

- **Stap 2 bezoek**

Bezoek aan het Centraal Museum; Inspiratie

Van te voren bespreek je met de leerlingen de huisregels, zie bijlage.

Tijdens de rondleiding in het Centraal Museum praten de kinderen met de museumdocent over inspiratie van de kunstenaars waarvan werk te zien is in het museum. De kinderen kiezen zelf een kunstwerk wat ze inspireert. Daar doen ze de cirkeloefening, die ze ook op school hebben gedaan. Wat zien ze in het kunstwerk? Wat spreekt hun zo aan, wat inspireert ze? Wat zou de kunstenaar hier aan inspiratie uit kunnen halen?

Tip! Maak foto's van de kunstwerken die de kinderen hebben uitgekozen en hang deze in de klas. Je kan de kunstwerk ook altijd terug vinden op onze website [als je een titel, naam of inventarisnummer weet] via ontdekken: centraalmuseum.nl/ontdekken

- **Stap 3 Verwerking**

Bespreek het bezoek samen na:

Hebben jullie iets nieuws ontdekt?

Hebben jullie dingen in het echt gezien die je al kende?

Wat vond je het gaafst/meest bijzonder aan het bezoek?

Laat de kinderen [een van de] onderstaande opdrachten doen.

Elke opdracht is gekoppeld aan vele verschillende inspiratiebronnen die er zijn, denk aan verhalen, geschiedenis, andere kunstenaars (nadoen) en andere kunstdisciplines, reizen, natuur etc.

Elke opdracht leidt tot een tip voor de inspiratieloze kunstenaar. Kinderen kunnen hun inspiratietip posten per ansichtkaart aan de kunstenaar. [gebruik hiervoor bijvoorbeeld briefkaarten] Zet een brievenbus in de klas en leeg deze aan het einde van de week. Vertel dat de tips naar de inspiratieloze kunstenaar worden gestuurd en worden bewaard op school.

Bekijk hierna samen het filmpje van de kunstenaar die dankzij de tips van de kinderen weer vol inspiratie aan de slag kan gaan.

Het filmpje 'Inspiratie!' vind je via deze link: <https://youtu.be/rtifNB4SOxI>

Opdrachten; ter verwerking van het bezoek

nb. Onder de afbeeldingen vind je een omschrijving en een link, zo kan je de afbeelding altijd terug vinden op onze website centraalmuseum.nl/ontdekken

Tip! Bewaar de inspiratietips en hang ze op in de klas. Zo komen ze nog eens van pas bij een inspiratieloze kunstenaar in de klas.

Bloemstuk

Dit schilderij heet Groot bloemstuk met keizerskroon. Roelant Saverij schilderde het wel 400 jaar geleden. Je ziet heel veel bloemen in een hele kleine vaas. De grote oranje bloem bovenin heet keizerskroon.

Groot bloemstuk met keizerskroon, Roelant Savery (1624)

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=saverij&img_only=1#o:853

Bloementuin

Roelant had een eigen tuin. Sommige van zijn bloemen kwamen helemaal uit Turkije. Dat was in die tijd heel bijzonder. Uit het hele land kwamen mensen naar zijn tuin kijken. De bloemen op het schilderij groeiden ook in zijn tuin.

- Welke bloemen op het schilderij herken je?
- Weet je wanneer deze bloemen bloeien?
- Groeien deze bloemen ook in jouw tuin?

Als je goed kijkt, zie je ook veel dieren.

- Welke dieren zie je?

Maak zelf een bloemstuk

Je hebt nodig:

- een stukje oase (schuimblok waar je bloemen in kunt prikken)
- bloempot om de oase in te doen
- stokjes van verschillende lengte
- papier en kleurpotloden om zelf bloemen te maken

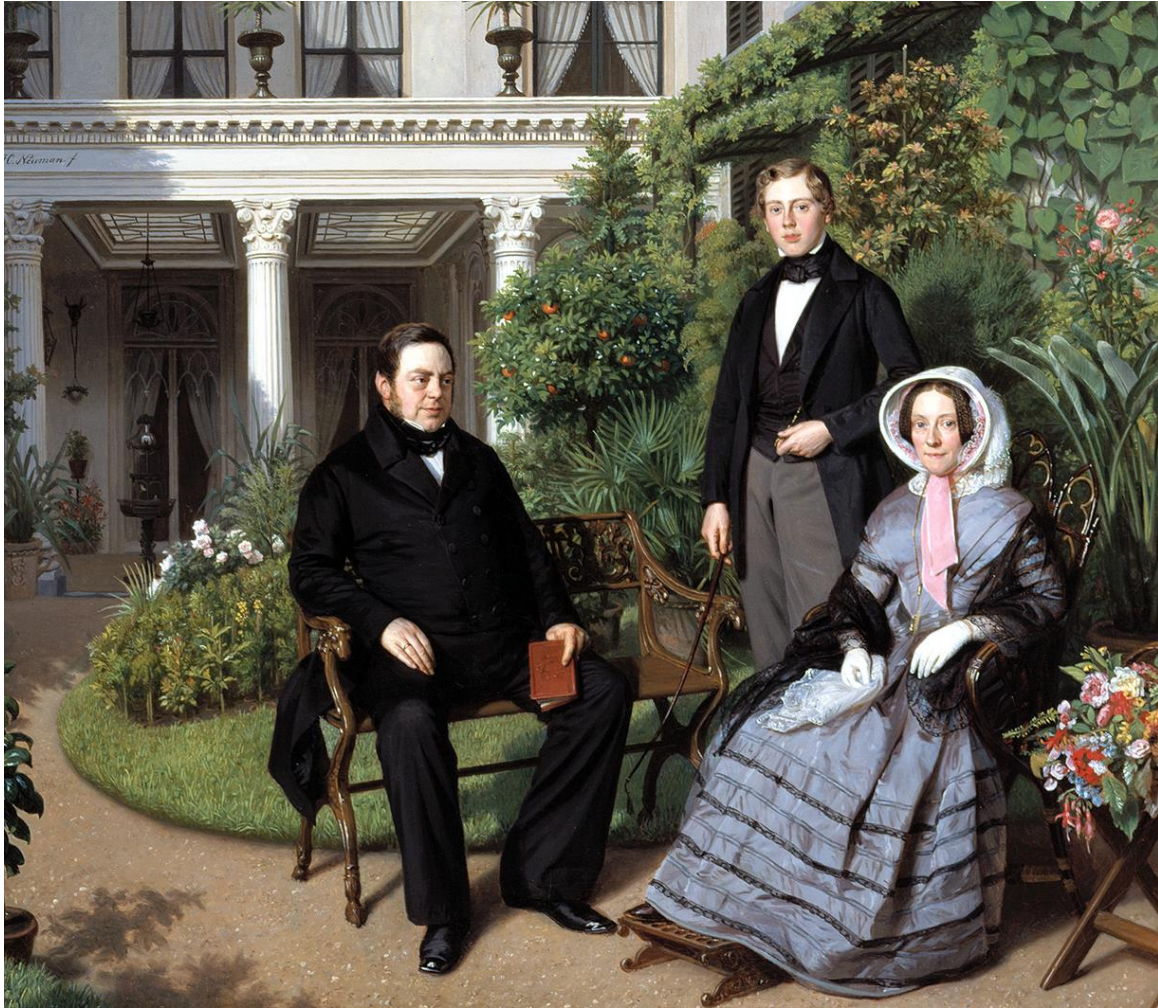
Ter inspiratie:

- Het boek 'Ik ken al 25 bloemen'.
- De website <http://www.wildebloemen.info/>

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

In Holland staat een huis

Portret van de familie Metelerkamp (1851 - 1852), Johan Heinrich Neuman.
http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=metelerkamp&img_only=1#o:19662

Dit is de familie Metelerkamp. Ze woonden in Utrecht op de Nieuwegracht nummer 56. Dit huis bestaat nog steeds.

Het huis van de familie Metelerkamp

Je ziet maar een klein stukje van het huis. Hoe ziet het hele huis eruit?

- Pak een groot vel papier.
- Plak de familie rechts onder op het vel.
- Teken de rest van het huis.

Ter inspiratie: Zoek op internet het huis op. Klopt je tekening?

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Er was eens...

Poppenhuis (1670 - 1690) Anoniem Amsterdams
http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=poppenhuis&img_only=1#o:2044

Er was eens, lang geleden...

Op de foto zie je één van de kamers van het poppenhuis van Petronella de la Court. Petronella de la Court was een rijke dame uit Amsterdam. Ze leefde driehonderd jaar geleden.

Het poppenhuis was geen speelgoed. Het inrichten van poppenhuizen was in die tijd een hobby van rijke dames. De poppenhuizen werden net zo ingericht als de huizen waarin zij woonden. Alle voorwerpen zijn echt, de schilderijen die in deze kamer hangen zijn speciaal voor het huis door kunstenaars gemaakt.

Sprookje

Schrijf een verhaal in de vorm van een sprookje.

- Begin met: Er was eens...
- Beschrijf de kamer. Wat zie je? Wat hangt er aan de muur?
- Wie zijn deze mensen? Wat zijn ze aan het doen?
- Wat gebeurt er?
- Sluit af met: en ze leefden nog lang en gelukkig.

Wil je meer weten?

In het poppenhuis zijn nog veel meer kamers.

- Welke kamers zie je?
- Waar worden de kamers voor gebruikt?

Tip: op de website van het museum kun je alle kamers bekijken.

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=poppenhuis&img_only=1#o:2044

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Fantasiedier

Gevallen paard (1950) Constant

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=constant&img_only=1#o:13886

Wat een vreemd dier! Iets klopt er niet...is dit dier echt, of is het fantasie?

Maak een fantasiedier.

Dit doe je door verschillende dieren te combineren.

- Pak een vel papier en teken het lijf van je fantasiedier.
- Pak de knipvellen met staarten, koppen, poten, vleugels en vinnen en kies uit wat bij je fantasiedier hoort.

- Knip de onderdelen uit en maak van alle losse onderdelen een nieuw dier dat nog niet bestaat.
- Hoe heet dit dier?
- Wat eet het?
- Waar woont het?

Schrijf alle informatie bij je dier.

Ter inspiratie:

<http://www.mixedgrill.nl/2011/12/16/opgezette-fantasiedieren/>

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Huiskamer [werkblad huiskamer achterin dit document]

links: Voddenstoel (1991) Tejo Remy [Droog Design]

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=remy&img_only=1#o:24854

rechts: Centraal Cenaar beton (2014) Atelier Remy en Veenhuizen

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=remy&img_only=1#o:37554

Dit zijn twee stoelen gemaakt door dezelfde ontwerper, Tejo Remy. De ene stoel is gemaakt van stof, de andere stoel is gemaakt van beton.

Ontwerp een huiskamer

- Kies een van de stoelen uit.
- Ontwerp een huiskamer die past bij de stoel.
- Wat voor meubels staan er nog meer? Teken ze en plak ze in je woonkamer.

- Welke materialen kies je? Gebruik de voorbeelden en woonbladen voor inspiratie.

Nodig:

Werkblad Huiskamer

Woonbladen

Voorbeelden van behang, vloerbedekking, verf.

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Inspiratiedagboek

http://centraalmuseum.nl/ontdecken/object/?q=doesburg&fct=object_names:schetsboek&ort=richness&img_only=1

Deze schetsen komen uit het schetsboek van Theo van Doesburg. Hij was een Utrechtse schilder die ongeveer 100 jaar geleden leefde. Elke dag tekende hij wel wat.

Een schets werd meestal snel getekend. Het beeld werd zo niet vergeten en kon later rustig worden uitgewerkt.

Inspiratiedagboek

- Schrijf elke dag iets in je boekje wat je inspireert. Dat kan iets zijn wat je mooi vindt, waar je om moet lachen, waar je graag over nadenkt. Een woord, gedachte, voorwerp, liedje, iets wat je niet wil vergeten. Of waar je later nog rustig over na wilt denken.
- Plaatjes plakken of tekeningen maken mag natuurlijk ook.
- Blader nog eens in je dagboek als je op zoek bent naar inspiratie.

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Kijken met je oren

De man op de illustratie is blind. Omdat hij blind is, gebruikt hij een witte stok. Met die stok zoekt hij de weg. Kun jij zijn ogen zijn?

Vertel maar

Bij je bezoek aan het museum heb je een kunstwerk bekeken. Kun je aan de blinde man beschrijven wat je hebt gezien?

- Schrijf eerst alles op wat je nog weet.
- Weet je het niet meer? Zoek dan het kunstwerk op de website van het museum.
- Kijk nog eens goed. Wat gebeurt er? Wat zie je nog meer?
- Maak er een mooi verhaal van.
- Lees je verhaal voor aan de klas.
- Of neem het verhaal op.

- Voor de luisteraars: Ogen dicht hoor!

Nog een opdracht →

Raad het plaatje

- Zoek een plaatje van je kunstwerk.
- Zoek er nog drie plaatjes bij. Bijvoorbeeld van dezelfde kunstenaar, of uit dezelfde tijd.
- Vertel je verhaal aan een klasgenoot.
- Raad het plaatje! Over welk plaatje gaat het verhaal?

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Knallen maar!

Blast IV, (2009-2010) Han Schuil
<http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=blast#o:35641>

Dit schilderij lijkt wel een ontploffing. Het is gemaakt door Han Schuil en heet Blast IV.

Het is een explosie op papier. Blast!

Welk geluid past het beste bij dit schilderij?

Klinkt dit schilderij als Blast? Of als Bam! Plof! Bem! of Baf!?

- Ga op zoek naar verschillende knalgeluiden. Bijvoorbeeld een boek dat valt, een deur die dicht gaat.
- Verzamel zoveel mogelijk geluiden.
- Neem het geluid op met de dictafoon. [of een mobiel]
- Kies het geluid dat het beste past.

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Muziekstuk

Orpheus en de dieren (1624), Gillis Cleasz. d'Hondecoeter
<http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=orpheus#o:2444>

Dit schilderij heet Orpheus en de dieren. Het is geschilderd door Gillis Claesz. d'Hondecoeter in 1624.
Orpheus speelt fluit. Op zijn muziek komen allemaal dieren af.

Maak een muziekstuk

- Welke muziek past bij het paard?
- En welk deuntje past bij de ganzen?
- Welke dieren zijn er nog meer?
- Bedenk voor elk dier een eigen deuntje.
- Gebruik hiervoor instrumenten van school, je eigen instrument of vind iets anders in de klas waarmee je geluid kan maken.

Ter inspiratie:

Luister eens naar het Carnaval der dieren.
<http://www.youtube.com/watch?v=NM1gpA5XXME>

In dit muziekstuk herken je veel dieren. Elke dier heeft een eigen stukje.
Kun je deze dieren horen?

- leeuw
- kippen en haan

- ezels
- schildpadden
- olifant
- kangoeroes
- vissen
- koekoek
- vogels
- zwaan

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Toneel!

Poppenhuis (1670 - 1690) Anoniem Amsterdams

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=poppenhuis&img_only=1#o:2044

Er was eens, lang geleden...

Op de foto zie je één van de kamers van het poppenhuis van Petronella de la Court. Petronella de la Court was een rijke dame uit Amsterdam. Ze leefde driehonderd jaar geleden.

Het poppenhuis was geen speelgoed. Het inrichten van poppenhuizen was in die tijd een hobby van rijke dames. De poppenhuizen werden net zo ingericht als de huizen waarin zij woonden. Alle voorwerpen zijn echt, de

schilderijen die in deze kamer hangen zijn speciaal voor het huis door kunstenaars gemaakt.

Scene

Kies een kamer in het poppenhuis en maak een kort toneelstuk dat zich in die kamer afspeelt.

- Speel het toneelstuk voor een klasgenoot, of je hele klas.
- Laat je klasgenoot raden over welke kamer het gaat.

Deze vragen kunnen je helpen:

- Van wie is die kamer?
- Wat is het voor kamer? Waar wordt de kamer voor gebruikt?
- Wat gebeurt daar eigenlijk?
- Wat zeggen de poppen tegen elkaar?
- Zijn ze blij, boos, verdrietig, bang?

Tip: op de website van het museum kun je alle kamers bekijken.

http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=poppenhuis&img_only=1#o:2044

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Stilleven?

Stilleven met schelpen en herfsttijloos (ca. 1630), Balthasar van der Ast.

<http://centraalmuseum.nl/ontdekken/object/?q=ast#o:22874>

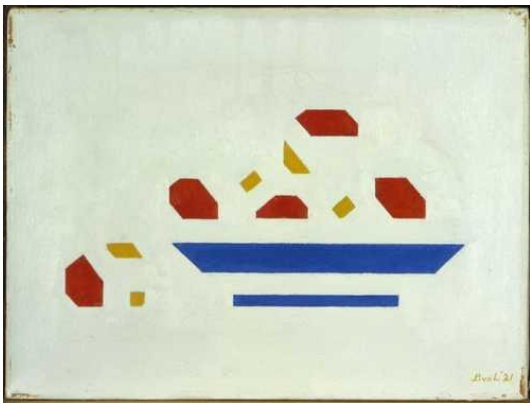
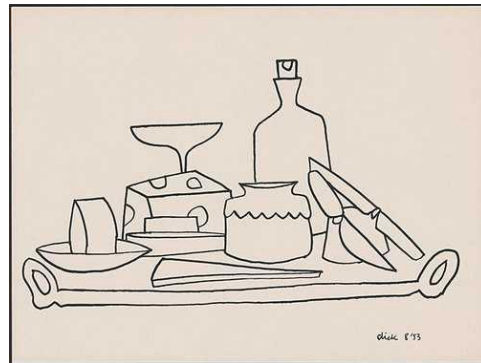
Een schilderij of foto waar je alleen voorwerpen op ziet die niet leven noem je een *stilleven*. Zoals op dit schilderijtje hierboven.

De kunstenaar denkt goed na hoe hij de voorwerpen neerzet. Het neerzetten van voorwerpen op een schilderij heet een *compositie*.

Maak een stilleven

- Opdracht voor thuis: verzamel voorwerpen uit de natuur. Je kunt bloemen plukken, takken en stenen verzamelen. Neem de spullen mee de klas in.
- Leg alles bij elkaar. Zorg dat alles goed te zien is.
- Kun je je compositie vastleggen?
Maak er een tekening, schilderij of foto van.

Ter inspiratie:

Ook met andere voorwerpen kun je een stilleven maken. Je ziet hier drie verschillende stillevens. De voorwerpen zijn verschillend. Ook de stijl is anders.

- Welke verschillen zie je?
- Maak nog een compositie, maar nu van heel andere voorwerpen. Probeer het eens met wat je in de klas vindt, of de spullen in de keuken.
- Kun je je compositie ook op een andere manier tekenen?

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Maak een Nieuwsbrief

Voor deze opdracht heb je je klasgenoten nodig en wat hulp van de leraar. Samen maak je een nieuwsbrief.

Wat gebeurt er in groep 5?

Razende reporter

In de nieuwsbrief van groep 5 staat het laatste nieuws. Jullie zijn de verslaggevers die de nieuwsbrief maken. Je laat je klas en je ouders zien wat er in de klas gebeurt. Je kunt er verhalen en foto's in zetten. Je kan ook een link naar een website plaatsen.

Nieuws verzamelen

Samen zijn jullie de redactie van de nieuwsbrief. Wie doet wat?

Interview

- Interview je klasgenoten. Bedenk vragen. Bijvoorbeeld: Wat is je inspiratiebron? Welke opdracht heb je gekozen? Waarom?
- Komt er een foto bij het interview?

Foto

- Maak foto's in de klas. Welke tekst moet er bij de foto?

Informatie:

- Verzamel de inspiratietips van je klasgenoten.
- Zoek websites die inspiratie geven.

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?

Extra

Als eindpresentatie van dit programma zou je met de kinderen een rondleiding kunnen organiseren in het museum [neem contact op met rondleidingen@centraalmuseum.nl 030-2362393] of in de klas door de kinderen voor hun ouders, waarna iedereen vol inspiratie naar huis gaat.

De rondleiding wordt gemaakt door een aantal kinderen dmv onderstaande opdracht.

De rondleiding

Jouw ouders zijn vast nieuwsgierig naar wat jullie hebben gedaan. Misschien kunnen zij ook wel wat inspiratie gebruiken.

Bedenk samen met een klasgenoot een rondleiding door het Centraal Museum/school.

Maak een rondleiding

Samen bedenk je een rondleiding voor de ouders. Hoe kun je je ouders inspireren?

- Kies 1 plek uit en leg daar je inspiratiecirkel neer.
- Wat ga je er bij vertellen?
- Waarom heb je dit kunstwerk gekozen?
- Hoe kunnen je ouders het beste kijken? Waar moeten ze gaan staan? Waar moeten ze op letten?

Laat je ouders een kunstwerk kiezen wat zij inspirerend vinden. Waarom kiezen ze dat kunstwerk?

Inspiratietip

Welke tips voor inspiratie kun je aan de kunstenaar geven?